

УДК 338.48

Л. Дробиш

*канд. екон. наук, доц.,
доцент кафедри туристичного
та готельного бізнесу*

Ю. Карпенко

*канд. екон. наук, доц.,
доцент кафедри туристичного
та готельного бізнесу,
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»*

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ДЛЯ СФЕРИ ТУРИЗМУ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ РОЗВ'ЯЗАННЯ

Туризм є вагомим чинником стабілізації соціально-економічних процесів у країні, забезпечує надходження коштів до бюджету, створює нові робочі місця, стимулює виробництво товарів (послуг) та поліпшує інфраструктуру. Однак на розвиток туризму в Україні негативно впливає відсутність належного регулювання туризму у регіонах, повільні темпи інвестування туристичної галузі, незадовільний стан інфраструктури, а також недостатня кількість профільних фахівців для роботи у сфері туризму. Разом з тим рівень підготовки спеціалістів для цієї сфери безпосередньо впливає на конкурентоспроможність українського туристичного продукту на вітчизняному та міжнародному ринках туристичних послуг. З огляду на це значно вищими мають бути вимоги до кадрового забезпечення галузей туристичної індустрії.

Дослідженню проблем розвитку туризму та підготовки фахівців для цієї сфери в Україні присвячені наукові праці В. Г. Герасименко, А. А. Любіцевої, М. П. Мальської, Т. Г. Сокіл, Д. Ж. Грейсона, В. А. Полякова, Л. В. Сакуна, В. К. Федоренко та ін. Проте, як відзначають вчені, найбільшою проблемою кадрового забезпечення сфери туризму є відірваність теоретичного блоку підготовки фахівців від практичного, викликаного низьким ступенем співробітництва між навчальними

зкладами та підприємствами цієї галузі. Відповідно потрібні нові підходи і більш глибокі дослідження цієї проблеми. Саме цим зумовлений вибір теми дослідження та її актуальність.

Мета дослідження полягає у виявленні основних проблем фахової підготовки спеціалістів для сфери туризму та пошук шляхів її вирішення.

Нині значно загострилися протиріччя між щораз більшими потребами населення у туристичних послугах і можливостями їх задоволення туристичною індустрією, між змінами в конкурентній ситуації та недостатньою компетентністю кадрів у різних сферах туристичної діяльності – управлінській, економічній, екологічній, правовій, фаховій, що визначило потребу удосконалення кадрової підготовки і створення системи базової освіти у туризмі [1]. Однак стрімкий розвиток туризму та розширення сфер професійної діяльності її учасників потребували нових підходів до підготовки висококваліфікованих фахівців сфери туризму. Проте, як свідчить практика, якість підготовки фахівців для неї не завжди відповідає чинним освітнім стандартам. Так, серед основних недоліків підготовки фахівців для сфери туризму слід видокремити низьку професійну компетентність, недостатнє знання іноземних мов, низький рівень комп'ютерної підготовки, відсутність практичних навичок, невміння спілкуватися з клієнтами та колегами, завищені вимоги до роботодавців, завищені критерії самооцінки і низьку трудову мотивацію [2]. Тоді як фахівець з туризму, окрім знання організаційно-управлінських та економічних питань, має володіти різними аспектами знань (соціальними, гуманітарними, культурологічними, історичними, правовими, естетичними, рекреаційними, екологічними, економічними тощо), іноземними мовами (дві-три) та сучасними комп'ютерними інформаційними технологіями. Крім того, професіонал у сфері туризму має бути доброзичливим, володіти знаннями з психології, туроперейтингу, уміти надавати різні види туристичних послуг, що потребує певних фундаментальних знань.

На нашу думку, належний рівень підготовки фахівців для сфери туризму можливий у разі удосконалення та розроблення нових освітніх стандартів підготовки фахівців з урахуванням потреб розвитку галузі туризму в Україні та їх відповідності міжнародним стандартам. Підвищенню якості підготовки фахівців для сфери туризму

сприятиме також оновлення правил сертифікації та акредитації, що актуалізує чинні навчальні програми та дасть змогу впроваджувати нові системи освіти. Необхідною умовою ефективності цього процесу є тісна співпраця навчальних закладів і професіоналів сфери туризму.

Тож основними напрямками вирішення досліджуваної проблеми мають бути: модернізація наявних і розроблення нових освітніх стандартів; підвищення рівня професійної підготовки професорсько-викладацького складу; залучення в освітній процес практичних працівників зі сфери туризму; тісні партнерські зв'язки закладів освіти і підприємств сфери туризму; створення тренінгових підприємств для проходження виробничої практики студентів; збільшення термінів виробничої практики, зміна її структури; застосування інноваційних педагогічних технологій, що орієнтують студентів на постійне вдосконалення своїх умінь і навичок придбання нових знань [2].

Ключові слова: туризм, сфера туризму, підготовка фахівців, освітній стандарт.

Список використаних джерел

1. Гарбар Г. А. Підготовка фахівців сфери туризму у вищих навчальних закладах України / Г. А. Гарбар // Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Серія: Філософія. – 2013. – Вип. 41(1). – С. 246–257.
2. Дробиш Л. В. Проблемы подготовки специалистов для сферы туризма в условиях модернизации экономики / Л. В. Дробиш, Ю. В. Карпенко // Эффективность сферы товарного обращения и труда : сб. науч. ст. III Писаренковских чтений / редкол. : С. Н. Лебедева [и др.] ; под науч. ред. канд. экон. наук, доцента Т. В. Гасановой. – Гомель : Учреждение образования «Белорусский торгово-экономический университет потребительской кооперации», 2017. – С. 36–40.